

Børne- og socialminister Mai Mercados talepapir

Anledning	SOU samråd U om hjemløse
Dato / tid	26. januar kl. 12.15-13.15.
Talens varighed	8-9 minutter
Sted	Folketinget

Det talte ord gælder

Samrådsspørgsmål U:

”Ministeren bedes redegøre for, hvordan hun konkret agter at nedbringe antallet af hjemløse i Danmark, og hvordan hun konkret vil forebygge, at antallet af hjemløse stiger, som hun udtrykker en ambition om i Politiken den 16. december 2016 i artiklen ”Mai Mercado vil have færre hjemløse - men for færre midler”.

Spørgsmålet stilles i lyset af, at regeringen bl.a. har indført kontanthjælpsloftet og 225 timers reglen og generelt har ført en økonomisk politik, som ifølge sociale organisationer, boligforeninger og hjemløseorganisationer vil forhøje risikoen for, at flere bliver hjemløse.”

Tak for invitationen til samrådet her i dag.

Jeg er blevet bedt om at redegøre for, hvordan jeg konkret vil nedbringe antallet af hjemløse i Danmark. Derudover er jeg blevet bedt om at redegøre for, hvordan jeg konkret vil forebygge, at antallet af hjemløse stiger.

Jeg vil starte med at sige, at hjemløshed først og fremmest er en rigtig trist situation for hver enkelt borger, der mister fodfæstet, og ikke kan sikre eller fastholde et liv i egen bolig.

Derudover er det en alvorlig samfundsmæssig problemstilling, og jeg mener faktisk ikke, at et velhavende samfund som Danmark kan være tjent med, at der er mennesker, der ikke ved, hvor eller hvordan de skal tilbringe natten.

Et samfund skal kendes på, hvordan det behandler sine udsatte borgere. Sådan sagde den konservative socialminister, Palle Simonsen, og det er en stor inspiration i min tilgang til socialpolitikken.

Hjemløshed er således en problemstilling, som jeg tager meget alvorligt, og en indsats som regeringen prioriterer. At jeg vil have færre hjemløse for færre midler, som det er beskrevet i Politiken,

og som der også henvises til i samrådsspørgsmålet, er direkte forkert.

Alle partierne bag satspuljen har i forbindelse med efterårets forhandlinger sammen besluttet at omprioritere særtilskuddet til Københavns Kommune. Beslutningen er truffet på baggrund af en vurdering af, at midlerne kunne anvendes mere effektivt på anden vis. Spørger var også med i den beslutning..

Min holdning er derfor ikke, at der skal bruges færre midler på hjemløse. Nej, jeg synes sådan set at der skal bruges flere penge på hjemløse, og at vi skal gøre mere. Derfor vil jeg også fremlægge en handlingsplan for færre hjemløse til efteråret. Det vil jeg vende tilbage til.

Først vil jeg dog gerne bruge lidt tid på at tale om den udfordring, som vi som samfund står over for, når det kommer til indsatsen mod hjemløshed.

I Danmark har vi igennem de senere år desværre oplevet en stigning i antallet af hjemløse. Især har vi oplevet en stigning i antallet af unge hjemløse – og den udvikling udgør efter min mening en af de helt store udfordringer på området.

Samtidig er det vigtigt at holde sig for øje, at hjemløshed for langt de flestes vedkommende handler om mere og andet end at stå uden bolig. Fire ud af fem hjemløse har enten et misbrug, en psykisk lidelse eller begge dele. Og ofte står de med udfordringer i forhold til sygdom, manglende netværk, kriminalitet - for bare at nævne nogle.

Derfor synes jeg, at vi rammer ved siden af, hvis vi bruger tiden på at diskutere niveauet for de økonomiske ydelser i forhold til hjemløshed. Det er en helt anden tilgang, der vil gøre en varig forskel: Vi skal have ambitioner på alles vegne, og vi skal stå klar med en social støtte, der hjælper mennesker videre.

Vejen til et selvstændigt og godt liv - hvor man er med i fællesskabet, og hvor man tager ansvar for sig selv og sine nærmeste - går gennem uddannelse og beskæftigelse. Vi spiller fallit som velfærdssamfund, hvis vi ikke holder fast i, at et stærkt socialt sikkerhedsnet går hånd i hånd med det personlige ansvar for at forsørge sig selv og sin familie, hvis man kan.

Når det er sagt, er det klart, at det ikke er økonomiske incitamenter, der her og nu ændrer livet for en hjemløs. Det er først og fremmest sociale indsatser, der hjælper dem til en mere tryk og stabil tilværelse.

Her har vi et stærkt fundament at bygge videre på. Vi ved, at ni ud af ti kan hjælpes med *housing-first*-tilgangen, som først blev afprøvet i forbindelse med Hjemløsestrategien og siden er blevet udbredt og forankret i kommunerne i forbindelse med løbende aftaler om satspuljen.

Udgangspunktet er, at en stabil boligsituation er forudsætningen for at kunne give rum til at tackle andre sociale problemer. De to nøgleelementer i tilgangen er derfor et tilbud om en bolig kombineret med en individuel og helhedsorienteret social og praktisk støtte med udgangspunkt i borgerens behov. Her har kommunerne tre vidensbaserede bostøttemetoder, som de kan arbejde efter, og som er forskellige i forhold til støttens omfang, organisering og varighed. Derfor er der god mulighed for at give den enkelte borger den støtte, som der er behov for.

Det er en tilgang, som, vi ved, virker. Erfaringerne fra Hjemløsestrategien viste, at kombinationen af egen bolig og en af de tre bostøttemetoder hjælper ni ud af ti borgere med at fastholde egen bolig. Derudover viser evalueringen af implementerings- og forankringsprojektet på hjemløseområdet, der netop er offentliggjort tidligere på måneden, at kommunerne synes, at det er en god tilgang at arbejde ud fra. De omfattede

borgere har også en positiv opfattelse af både boligløsning og den støtte, som gives. Derfor har fokus igennem de senere år været på at videreudvikle og udbrede indsatsen, så endnu flere får gavn af den.

En af de centrale udfordringer i forhold til Housing First er at skaffe nok boliger, der er egnede til den enkelte borgers behov, og som er til at betale. Det er et problem, som regeringen er meget opmærksom på, og arbejdet med at se på, hvordan vi gør det lettere at skaffe små, billige boliger, er i gang. Derudover vil regeringen, som det også fremgår af regeringsgrundlaget, drøfte videre tiltag med kommunerne.

Men samtidig kan indsatsen for hjemløse forbedres. Der er grupper, der ikke i dag får tilstrækkelig hjælp og støtte af de eksisterende indsatser.

Vi skal vide mere om, hvordan vi forebygger og afhjælper hjemløshed blandt unge udsatte, som ofte lever under den sociale radar alt for længe. Vi har også brug for mere viden om, hvordan vi hjælper de allermest udsatte hjemløse, der har levet et hårdt liv på gaden i mange år, til en stabil og værdig tilværelse.

Og vi skal blive bedre til at åbne samfundets fællesskaber – så vi alle kan være del af noget større. Vi kan og skal altså gøre det

bedre. Og det er derfor, at vi skal løfte indsatsen. Og det vil regeringen gøre med en ny handlingsplan til bekæmpelse af hjemløshed.

For mig er det magtpåliggende, at den kommende handlingsplan leverer brugbare løsninger, der gør en forskel for hjemløse i Danmark. Her skal alle gode kræfter i spil. Derfor vil jeg tale med aktørerne på området og høre borgere og medarbejdere om hvad, vi kan gøre bedre.

Det er en proces, som jeg lægger meget vægt på, og som jeg derfor heller ikke vil foregribe ved at sidde her i dag og fremlægge konkrete initiativer.

Jeg har inviteret aktører på området til et indledende dialogmøde. Det drejer sig bl.a. om SAND – de hjemløses landsforening, repræsentanter for herberger og forsorgshjem, organisationer, der driver sociale tilbud for hjemløse, eller laver opsøgende arbejde på gadeplan samt repræsentanter for kommunerne. Her vil jeg høre om, hvad de ser som de vigtigste udfordringer på hjemløseområdet, og hvad de gerne ser i en kommende handlingsplan.

Jeg vil også lægge vægt på at få input fra hjemløse borgere, og de personer, som arbejder med hjemløse til hverdag.

Jeg ser frem til at blive klogere på, hvad vi kan gøre bedre, og til mange og gode diskussioner om hjemløseindsatsen. Min indgang til arbejdet er, at der skal være færre hjemløse! Og jeg glæder mig til at fremlægge et oplæg til en handlingsplan, som kan bidrage til, at vi opnår netop det.

Tak for ordet.